

POSTANOWIENIE

Dnia 17 grudnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jarosław Matras

SSN Andrzej Ryński

w sprawach **I. D. A.-B., K. H. i R. R.**

w przedmiocie zażaleń na zastosowanie środków zapobiegawczych i przedłużenie tymczasowego aresztowania (V Kz [...], V Kz [X.], V Kz [Y.])

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 17 grudnia 2014 r.,

wniosku Sądu Okręgowego w Ł.,

o przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu,

na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

**sprawę dotyczącą I. D. A.-B. (Kz [...]) przekazać
do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w P., a w pozostałym
zakresie wniosku nie uwzględnić.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 10 grudnia 2014 r. Sąd Okręgowy w Ł. w sprawie V Ko [...], wystąpił z wnioskiem do Sądu Najwyższego o przekazanie sprawy „w zakresie kognicji Sądu Okręgowego w Ł. na etapie postępowania przygotowawczego – prowadzonej przez Prokuraturę Rejonową w Ł. o sygn. 2 Ds. [...], do innego sądu równorzędnego z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości”. W uzasadnieniu wniosku Sąd podniósł, że wprowadzie w ramach swojej kognicji jest właściwy rzeczowo i miejscowo do rozpoznawania zażaleń

na wydane orzeczenia w przedmiocie zastosowania środków zapobiegawczych w postaci tymczasowego aresztowania w przedmiotowej sprawie oraz do rozpoznawania wniosków o przedłużenie tego środka zapobiegawczego, jednak jedną z podejrzanych jest I. D. A.-B., która w okresie od 31.03.2005 r. do 15.06.2009 r. była sędzią Sądu Okręgowego w Ł. i orzekała w I Wydziale Cywilnym, zaś w okresie od 1.11.2002 r. do 30.03.2005 r. była na stałej delegacji w Sądzie Okręgowym w Ł.. Przed przejściem do Sądu Okręgowego w Ł. podejrzana orzekała w Sądzie Rejonowym w P. w II Wydziale Cywilnym w okresie od 1.11.1997 r. do 30.03.2005 r. Wymieniona jest więc dobrze znana sędziom Sądu Okręgowego w Ł.. Jednocześnie, mąż podejrzanej J. B., jest sędzią Sądu Okręgowego w Ł.. Od 4.05.2004 r. do 30 listopada 2014 r. orzekał on w V Wydziale Karnym Odwoławczym, a także w IV Wydziale Karnym tego Sądu, a od 1 grudnia 2014 r. został przeniesiony do XII Wydziału Cywilnego Rodzinnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek Sądu Okręgowego w Ł. zasługuje na uwzględnienie, lecz jedynie w części dotyczącej rozpoznania zażaleń związanych ze stosowaniem środków zapobiegawczych wobec podejrzanej A.-B..

Sąd Najwyższy wielokrotnie podkreślał, iż przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu w trybie art. 37 k.p.k. może nastąpić tylko wtedy, gdy realnie występują okoliczności, które mogą stwarzać uzasadnione przekonanie o braku warunków do obiektywnego rozpoznania sprawy w danym sądzie. Wyjątkowy charakter tego przepisu nakazuje jego stosowanie w rygorystyczny sposób. Zbyt szerokie jego stosowanie mogłoby bowiem osłabić poczucie zaufania do niezależności sądu i jego zdolności obiektywnego orzekania.

Niewątpliwie rację ma Sąd Okręgowy podnosząc, że relacje zawodowe łączące sędziów Sądu Okręgowego w Ł. z podejznaną A.-B., która była sędzią tego Sądu, a także jej mężem J. B., który jest sędzią orzekającym, mogą w odbiorze społecznym wzbudzić realne przeświadczenie, że jeśli sprawa będzie rozpoznawana w sądzie właściwym miejscowo, może on nie być bezstronny, co z kolei prowadzi do możliwości podważenia zaufania do sądu i tym samym godzić może w dobro wymiaru sprawiedliwości.

W zaistniałej w sytuacji, mimo że brak jest konkretnych przesłanek uzasadniających wątpliwości, co do bezstronności w odniesieniu do poszczególnych sędziów, z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości należało sprawę we wskazanym zakresie przekazać do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu.

Orzeczenie Sądu Najwyższego stwierdza, że wniosek Sądu Okręgowego w pozostałej części nie zasługuje na uwzględnienie. Kwestia ta wymaga odrębnego wyjaśnienia. Postanowienie Sądu Okręgowego zdaje się wskazywać, że jego intencją było zwolnienie się od konieczności rozstrzygania jakichkolwiek kwestii związanych z prowadzeniem postępowania przygotowawczego w sprawie 2 Ds. [...] Prokuratury Rejonowej w Ł.. Świadczą o tym: sformułowanie „w zakresie kognicji Sądu Okręgowego w Ł. na etapie postępowania przygotowawczego” oraz odwoływanie się w uzasadnieniu postanowienia do możliwych wniosków w przedmiocie przedłużenia tymczasowego aresztowania. O ile Sądowi Okręgowemu rzeczywiście przyświecała taka intencja, to dowodzi to błędnego rozumienia art. 37 k.p.k. Przekazanie sprawy z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości może nastąpić w odniesieniu do sprawy zawisłej przed sądem właściwym do jej rozpoznania. Dopiero wpłynięcie określonej sprawy czyni zasadnym rozważanie związane z kwestią właściwości miejscowej i rzeczowej, a następnie zagadnień związanych z dobrem wymiaru sprawiedliwości. W chwili obecnej przed Sądem Okręgowym w Ł. zawisły sprawy związane z zażaleniami na orzeczenia o zastosowaniu środków zapobiegawczych wobec I. D. A.-B., R. R. i K. H.. O ile w przypadku pierwszej z wymienionych osób w postanowieniu Sądu Okręgowego pojawiły się rzeczowe argumenty uzasadniające przekazanie sprawy jej dotyczącej do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu, o tyle w stosunku do pozostałych osób argumentów takich nie wskazano. Zważywszy na wyjątkowy charakter regulacji zawartej w art. 37 k.p.k., umożliwiającej odstępstwo od określonej ustawowo właściwości miejscowej sądu, stwierdzić trzeba, że kwestia faktyczna związana z rozważaniem możliwości współdziałania K. H. i R. R. z podejrzaną A.-B. nie wystarcza, by sprawy związane ze stosowaniem środków zapobiegawczych wobec dwóch pierwszych z wymienionych osób przekazać także do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

[aw]